

G.

- Gallo**, Thom., Italus, S. J. Post plures annos in missionibus apud Indos et infideles peractos scripsit *suppetias missionariorum*, Romae 1872, 4 tom. in parvo 8°.
- ** **Garcias**, Nic., Hispanus (saec. 17.), in utroque jure celebris, scripsit *de beneficiis, de dispensationibus*.
- Gardellini**, Aloys., Italus, collector *decretorum authenticorum S. R. C.*, quae ipse ad ann. 1826 perduxit, ipso defuncto, alii deinceps suppleverunt.
- Gassner**, Andr., professor Salisburg., germanice conscripsit plures libros pastorales: *Manuale theologiae pastoralis*, 3 vol. 1868, dein brevius: *theologiam pastorem*, 1881 Salisburgi.
- Gaume**, J. Libro „*Manuel des confesseurs*“ ex compluribus praeclarorum et sanctorum virorum in cura animarum maxime versatorum dictis et scriptis monita pro confessariis collegit. (Editiones gallicae prae translationibus commendandae sunt.)
- Gavanti**, Barth., Italus, O. Barn. († 1638), insignis auctor liturgicus, cujus „*thesaurus sacrorum rituum*“ saepius recusus est.
- Gerlach**, Herm., Germanus, can. Limburg. († 1887), edidit „*Lehrbuch des kath. Kirchenrechts*“, ed. 4. 1885, Paderbornae et Monasterii: in quo praeter brevem expositionem juris vigentis copiose indicantur monographiae, praecipue germanice conscriptae, de singulis quaestionibus, quae occurrunt.
- Gerson**, J., Cancellar. Parisiensis (1363—1429). Opera ejus, quae complectuntur scripta dogmatica, canonica, moralia etc., editione prae aliis integra impressa sunt cura Du Pin 1706, Anvers, 5 vol. in fol.
- Giribaldi**, Silv., Italus, O. Barn. (circa med. saec. 18.), scripsit *universam theologiam moralem*, quae pluries Venetiis prodit.
- Gobat**, Georg., Germanus, S. J. (1600—1679). Innumera ejus opuscula moralia collecta exstant sub titulis: 1) *Theologia experimentalis de septem sacramentis*; 2) *Quinarius tractatum theolog.-juridicorum*; 3) *Alphabetum quadruplex etc.*, quo declaratur universa materia voti, juramenti, blasphemiae et superstitionis. (Quamquam aliquot sententiae defenduntur, quae postea a S. Sede reprobatae sunt, generatim tamen scriptor rem suam omnino solide tractat, et suo tempore ipse undique consulebatur.)
- Goepfert**, Fr. A.. Monographia germanice conscripta *de juramento solidam hujus rei tractationem continet*. Moguntiae 1883.
- †* **Gonet**, J. B., Gallus, O. Pr. (1616—1681), acerrimus impugnator probabilismi in „*dissertatione theologica ad tractatum de moralitate etc.*“
- †* **Gonzalez**, Thyrsus, Hispanus. Antequam Societati Jesu sese adjunxit, celebris professor theologiae Salmanticae exstitit; electus est praepositus gener. S. J. 1687, mort. 1705. Scripsit opera apologetica de veritate religionis catholicae, de infallibilitate R. Pontificis; circa moralem theologiam scripsit *tractatum theologicum de recto usu opinionum probabilium*, de quo S. Alphonsus sentit, contineri ibi sententias, quae ob nimium rigorem in praxim deduci non possint.
- Goritia**, Fr. A., Italus, O. Cap. († 1784), scripsit *epitomen theologiae canonico-moralis*, opus posthumum, quo 233 tabulis tota materia theologiae moralis exhibetur.

- * **Gotti**, Vinc., Italus, O. Pr. (1664—1742), Cardin. et Patriarcha Hierosolym., ex primariis scriptoribus Thomistarum. Cujus scripta apologetica quidem et scholastico-dogmatica sunt, at moralia quoque in iis tractantur.
- Gousset**, Th., Cardin. et Archiep. Rhemensis († 1867), scripsit „*Théologie morale à l'usage des curés et des confesseurs*“, Paris 1845, opus saepius recusum et in alias linguas translatum.
- ** **Graffis**, Jac. de, Italus, Abbas Cassin. (circa 1593), scripsit de theologia morali libros in magna aestimatione habitos: *decisiones aureae casuum conscientiae, consilia casuum conscientiae etc.*
- ** **Gravina**, Dominic., Italus, O. Pr. († 1643), concionibus et scriptis insignis fuit, maxime in doctrinis controversis contra haereticos.
- ** **Gravina**, Jos. M., Italus, S. J. (1702—1780), scripsit *tractatum apologeticum de probabilismo*, Palermo 1757.
- Gregorius Ariminensis**, O. S. Aug. († 1358), *doctor authenticus* dictus, scripsit *commentarios in libros sententiarum et de usuris*.
- ** **Gury**, P., Gallus, S. J. († 1866). Inter primos scriptores fuit, qui contulerunt ad restaurandam casuisticam theol. mor. tractandae methodum; ejus libri „*Compendium theol. mor.*“ et „*Casus conscientiae*“ multoties recudebantur.

H.

- Haine**, A. J., D. Lovan., ed. *Theologiae mor. elementa*, 1881—1884.
- Halensis** (Alexander de Hales), O. S. Fr. (1245), cognominatus *doctor irrefragabilis*, etiam *doctor doctorum*, quum fuerit praepceptor S. Bonaventurae, S. Thomae, scripsit jussu Innoc. IV. *commentar. in lib. sent.*
- Hannold**, Christoph., Germanus, S. J. (1610—1687), docuit Friburgi et Ingolstadii. Scripsit complures libros philosophicos et theologicos, inter quos eminent „*quatuor tomi controversiarum de justitia et jure*“.
- Heiner**, Franc., Dr. j. can., Germanus, scripsit germanice *de censuris ecclesiasticis*, nimirum eruditam explicationem Bullae „*Apostolicae Sedis*“ Paderbornae 1884; item *Grundriss des kathol. Ehrechten*, 1889.
- Heiss**, M., Germ., Archiep. Milwaukiensis († 1890), scripsit *Tractatus quinque de Matrimonio*, Monachii 1861.
- †* **Henno**, Fr., Belga, O. S. Fr. (initio saec. 18.), composuit *theologiam dogm., moral. et scholasticam*.
- †* **Henricus a S. Ignatio**, Belga, O. Carm. († 1720), scripsit *ethicam amoris*, opus damnatum.
- ** **Henriquez**, Henricus, Lusitanus, S. J. (1536—1608), magister Franc. Suarez, scripsit *Summ. theol. moralis*.
- ** **Herinekx**, Guill., Belga, O. S. Fr. († 1678), Ep. Yprensis, scripsit *universam theol. ad mentem SS. Aug. et Thom.*
- Hergenröther**, Phil., Dr. († 1890), scripsit germanice *compendium juris canonici* (Friburgi Brisg. 1888), quod propter complures tractatus, maxime de sacramentis, ad materiam a nobis tractatam spectat.
- Hilarius**, P. O. Cap., nuper composuit *Compendium theologiae moralis* in 2 tomis, quae anthologia quaedam est ex maxime probatis scriptoribus. Merani 1889.
- Holzmann**, Apoll., Germanus (circa 1700), scripsit in II. II. S. Thomae *de jure et justitia*.
- ** **Hurtado**, Gasp., Hispanus, S. J. (1575—1647), scripsit *de Sacramentis et censuris; de fide, spe et caritate; de justitia et jure etc.*
- Hurtado**, Petr. de Mendoza, Hispanus, S. J. (1578—1651), scripsit *de fide, spe, caritate*.

I., J.

- ** Ildephonsus, J. B., Hispanus, O. Pr. († 1639). Ex mandato capituli gen. O. Pr. edidit suos *commentarios in I. II. S. Thomae*.
 Illung, Jac., Germanus, S. J. († 1695), scripsit *Theolog. practicam universam* seu „Arborem scientiae boni et mali“; praeterea plures disputationes de justitia et jure.
 Josephus a S. Januario (saec. 17.) scripsit *Quaestiones selectas etc.*
 Josephus a Matre Dei, O. Carm. (circa 1790), conscripsit *praelectiones in universam theologiam moralem*.

K.

- Kazenberger, Germanus, Ord. Min. (saec. 18.), continuator Sporer et Sargar; scripsit nimirum *Recollectiones morales super theolog. P. Patritii Sporer et Supplementum conferentiarum theol.-mor. P. Elisaei Sargar*.
 Kenrick, Fr., Archiep. Baltimor. Amer. († 1863), edidit ad usum suorum clericorum *theol. dogmatic. et theol. moralem*.
 Kober, F. von, professor Tubing., scripsit lingua germanica de poenis ecclesiasticis libros eruditos (Kirchenbann, Suspension etc.).
 Konings, A., Congr. SS. Red. († 1884), Theologiam S. Alphonsi in compendium redegit. 1882 Neu-Eboraci jam prodiit editio 5.
 Krimer, Ferdin., Germanus, S. J. (1639—1703), scripsit *Quaestiones canon. in 5 libros decretal.*, et *Quaestiones theol. in I. II. S. Thomae de justitia*.
 Kugler, Joan., Germanus, S. J. (1654—1721). Opus ejus praecipuum est *de matrimonio et sponsalibus*, circa 1712.
 Kutschker, J., Germanus, Cardin. et Archiep. Vind. († 1880), scripserat germanice *Manuale practicum juris circa matrimon.*, 5 vol.

L.

- ** Lacroix, Claud., Belga, S. J. (1652—1714.) Universam theol. moralem scripsit per modum commentariorum Busenbaum; opus copiosissime scriptum, a S. Alphonso et Bened. XIV. multum aestimatum, et saepe tum auctore vivente, tum defuncto recusum.
 Laemmer, H., germanice scripsit *Institutiones juris ecclesiae catholicae*, Friburgi 1886.
 * Lambertini, Prosp., postea S. Pontifex Bened. XIV. (1675—1758); praecipua opera, quae theologiam moralem tangunt, sunt: *de synodo dioec.*; *institutiones eccles.*; *quaestiones canonicae*; *de Sacrif. Missae*: quae multis diversis editionibus circumferuntur.
 ** Laymann, Paul., Germanus, S. J. (1576—1625), vir ex judicio Muzzarelli in theologia morali nulli aut fere nulli secundus: quod iudicium omnino verum esse arbitror; neque minus in jure canonico excelluit. Omnia ejus opera etiam nunc quaeruntur, atque in pretio habentur propter solidam doctrinam, concinnum et clarum dicendi modum, modestiam, moderationem et prudentiam in dijudicandis opinionibus. — Opus ejus maxime vulgatum est *Theologia moralis*; canonici juris scripta post ejus obitum in unum collecta prodierunt Dilingae (1666—1693) sub titulo *Jus canonicum R. P. Pauli Laymann*, 3 vol.
 Leander a SS. Sacramento, Gallus, O. SS. Tr. († 1667), scripsit *Summam novem partium*; at nimis benignas sequitur sententias.

- ** Ledesma, Barth. de, Hispanus, O. Pr., Episc. Antequeranus in America († 1604), scripsit *summam casuum conscientiae*.
 ** Ledesma, Petr., Hispanus, O. Pr. († 1616), in scientia scholastica et dogm. perceleber; ad nostram disciplinam spectant ejus tract. *de sacramentis*.
 Leinz, A., Dr., germanice scripsit, idque erudite et solide, *de extensione legis Trid. circa clandest. matr.* Friburgi 1888.
 ** Lessius, Leonard., Belga, S. J. (1554—1623). Praeterquam in dogmaticis etiam in moralibus quaestionibus apprime versatus. Huc pertinet celeberrimum opus „*de justitia et jure ceterisque virtutibus cardin. etc.*“ Summi Pontifices Sixtus V. et Paulus V. eum in summa aestimatione habebant; S. Francisco Salesio opus illud *de justitia etc.*, sicut etiam *de praedestinatione*, summopere probabatur, ut ipse literis ad Lessium 26. Aug. 1613 datis testatus est; S. Carolus Borrom. ejus opera confessoribus commendavit.
 Leurin, Petr., Germanus, S. J. (1646—1723), scripsit inter alia: „*Forum beneficiale*“ et „*Forum ecclesiasticum*“.
 ** Lezana, J. B., Hispanus, Ord. Carm. (1586—1659), ab Urb. VIII., Innocent. X., Alex. VII. SS. PP. magnopere aestimatus est et saepe consultus, scripsit: *Summam quaestionum regularium*; *Mare magnum*; *consulta moralia*.
 S. Liguori v. Alphonsus.
 Linsenmann, Fr. X. von, professor Tubing., germanice scripsit *Lehrbuch der Moraltheologie*, Freiburg 1878.
 Lohner, Tob., Germanus, S. J. (1619—1680), notissimus tum ex opere, cui titulus „*Instructissima bibliotheca manualis concionatoria*“, quod saepe recusum, etiam nostro saeculo germanice et gallice — sed in compendium redactum — editum est; tum variis aliis operibus practicae theologiae pro cura animarum: *Instructio practica pastorum, de conversatione apostolica, quintuplicis theologiae etc.*
 ** Lopez, Lud., Hispanus, O. Pr. († 1596). Praecipuum ejus opus est *instructorium conscientiae*.
 ** Lorca, Petr. de, Hispanus, O. Cist. († 1606). Compluti primariam Scoti cathedram tenuit: reliquit *commentaria et disputationes in I. II. et II. II. Summam S. Thomae*.
 Luca, J. B. de, Italus, Cardinalis (1617—1683), scripsit *theatrum veritatis et justitiae*.
 Lucidi, Aug. (saec. 18.), *de visitatione sacr. liminum*, in quo opere explanantur omnia, de quibus Episcopi referre debent ad S. Sedem: optima editio habetur Romae 1883.
 ** Lugo, Fr. de, Hispanus, S. J. (1580—1652), vir apprime doctus et apostolico zelo praeclarus. Scripta ejus ex naufragio erepta, quae supersunt, sunt *de Deo et de sacramentis*.
 ** Lugo, Joannes de, Hispanus, S. J., Cardinalis, (1583—1660), frater prioris, ingenio acerrimus, non minus de rebus dogmaticis quam de moralibus praeclare scripsit, ita ut ejus operibus etiam nunc theologos nullus carere possit. S. Alphonsus l. 3 n. 522 putat, eum post S. Thomam non temere inter alios theologos facile principem dici posse. Opera ejus ex parte moralia sunt: *de fide*; *de justitia et jure*; *de sacramentis in genere*, *Eucharistia*, *poenitentia*; *responsa moralia*.

- **Lupus, Christianus, Flandrus, O. S. Aug. (1612—1681), maximae eruditionis vir, in scientia historica imprimis versatus: quoad theologiam moralem exstat opusculum posthumum *de antiquitate et legitimo usu sententiae probabilis*.

M.

- **Malder, Joan., Belga († 1645), docuit Lovanii, postea Episcop. Antverp. Scripsit ex theologia morali: *de virtutibus theol.; de justitia et jure; de legibus; de sigillo confessionis* etc.
- Maldonat, Joan., Hispanus, S. J. (1534—1583), celeberrimus ille in Evangelia commentator, malam eam fortunam habuit, ut *summula* moral. theol. ipsius nomine inscripta in indicem librorum prohibitorum referretur: verum opusculum illud nihil est nisi compilatio quaedam post Maldonati mortem aliena manu facta.
- **Manhart, Fr. X., Germanus, S. J. (1696—1773), professor Oenipont., scripsit inter alia *de ingenua indole scientiae mediae, probabilismi ac gratiae efficacis*.
- Manigart, Canon. Leod., circa 1700 scripsit „*Manipulum theologiae moralis*“.
- Mansella, Jos., Italus, edidit *de impedimentis matrimonii dirimentibus* etc., Romae 1881.
- Marc, Clem., C. SS. Red. († 1886), conscripsit *Institutiones morales Alphonsianas*, sc. doctrinam S. Alphonsi ex diversis ejus scriptis collatam et in novum ordinem redactam, in 2 tom. Lugduni 1885, edit. 3. 1888.
- Marchant, Jac. († 1648). Ejus opus „*Hortus pastorum*“ suo tempore multum desiderabatur atque pluribus in locis editum est.
- **Marchant, Petr., Belga, O. S. Fr. (1585—1661), frater prioris, fama et doctrina etiam multum praestantior. Opera saepius recusa sunt praecipue: *tribunal sacramentale* etc., et *notabiles resolutiones*.
- Marres, P. H., prof. Ruraem. scripsit *de justitia* 2 tomi, 1879-88, ed. 2. 1889.
- Martin, Conr., Episcopus Paderborn. (1812—1879), in favorem aequiprobabilismi prius contra probabilismum stetit, postea non ita. Praeter alia multa opera ad diversas theologiae disciplinas spectantia scripsit germanico idiomate „*Lehrbuch der Moral*“, Moguntiae 1850, ed. 5. 1865, et „*Laien catechismus des kanonischen Rechts*“.
- **Martinez, J. (del Prado), Hispanus, O. Pr. († 1668), scripsit inter alia *quaestiones principales theologiae moralis; de sacramentis* (sc. in genere, de bapt., confirm., Euchar., poenit.).
- Martinez, Gregor., Hispanus, O. Pr. (1575—1637), docuit Segoviae, scripsit commentarios in S. Thom. I. II., 3 vol. in fol.
- **Mastrius, Barth., Italus, O. Min. († 1659), inter primarios Duns Scoti interpretes omnino collocandus: scripsit praeter disputationes theol. in 4 libros sententiarum *theolog. moralem ad mentem DD. seraphici et subtilis*.
- *Mayr, Anton., Germanus, S. J. (1673—1749), docuit Friburgi et Ingolstadii; scripsit *theologiam scholasticam*, ubi pro regula morum aequiprobabilismum defendit.
- **Mazzotta, Nicol., Italus, S. J. († 1746). *Theologia moralis* sub ejus nomine post obitum ipsius *primum* Neapoli 1748 prodiit.
- **Medina, Barth., Hispanus, O. Pr. (1528—1581), inter principes theologorum suae aetatis numerandus est: ad moralem theologiam spectant ea, quae scripsit, commentaria in S. Thom. I. II., ibique fundamenta jecit, ex quibus pater systematis probabilismi vocatur.

- Medina, Mich., Hispanus, O. S. Fr. († circa 1570 aut 1580). Celebratur praecipue ex scriptis *de recta in Deum fide et disputat. de indulgentiis*.
- **Mendo, Andreas, Hispanus, S. J. (1608—1684). Ex ejus operibus moralibus notatu digna sunt 1) *Bullae sanctae cruciatae elucidatio*; 2) *epitome opinionum probabilium*.
- Merati, Cajet. Mar., Italus, O. Theat. (1668—1744), propter insignem eruditionem in sacra liturgia a Clem. XI. et Bened. XIV. multum aestimatus, edidit et auxit *thesaurum sacrorum rituum a Barth. Gavanti*.
- †*Merbes, Gallus, Oratorii sodalis (1598—1684), scripsit *summam christianam*, in qua, quum laxitatem declinare vult, subinde nolens in rigorem incidere videtur Jansenismo similem.
- †*Mercorus, Jul., Italus, O. Pr. († 1669). Praecipuum ejus opus est „*basis totius theologiae moralis*“, in quo impugnat et probabilismum et tutiorismum. Hinc factum est, ut postea et contra Nicole et contra Caramuel sese defendere deberet.
- **Milante, Th., Italus, O. Pr., Episcopus Stabiensis († 1749), discipulum habuit S. Alphonsum. Scripsit de re morali: *Exercitationes dogmatico-morales in theses proscriptas*; est auctor gravis quidem, nonnunquam tamen paulo videtur severior.
- Minderer, Seb., Germanus, O. S. Fr. (1710—1784), supplementum scripsit theologiae moralis, *de indulgentiis et jubilaes*.
- *Molina, Ludov., Hispanus, S. J. (1535—1600), ceber ex libro „*Concordia liberi arbitrii cum gratiae donis* etc.“; dein ex opere vasto *de justitia et jure* in 7 vel 5 tomis in fol.
- Moya, Matth. de, Hispanus, S. J. (1610—1684). Scripsit 1) fictitio nomine Amadei Guimenii opusculum *adversus quorundam expostulationes*; 2) *selectas quaestiones mor.* Attamen utrumque opus in indicem librorum prohibitorum translatum est, posterius post obitum auctoris, alterum ab ipso retractatum est.
- Müller, Ern., Episcopus Lientientis († 1888), cujus *theologia moralis* (3 tom. Vindob. 1868, edit. 5. anno 1887) et doctrinae soliditatem, et ordinis nitorem, et pietatem affectus prae se fert.

N.

- **Naldus, A., Italus, Ord. Cler. regul., edidit anno 1630 Bononiae *Summam seu resolutiones practicas nobiliorum casuum conscientiae*.
- *Navarra, Petr. de, Hispanus, O. Pr., scripsit circa 1590 *de restitutione in foro conscientiae*.
- Navarrus, v. Azpilcueta.
- Neumayr, Fr., Germanus, S. J. (1697—1765), praeter innumera opuscula ascetica etiam in defensionem *probabilismi* scripsit.
- **Neusser, Bruno, Gallus, Ord. Min. (circa an. 1680), scripsit *Elucidationem bullae cruciatae et Polyanthea theologo-morali-canonica*.
- Neyraguet, D., Ruthen., libro suo „*Compendium theol. mor.*“ S. Alphonsi libros contrahere studuit. Tolosae 1839.
- †*Nicole, Petr., Gallus (1625—1695), Jansenianus, in latinam linguam vertit et notis auxit opus „*les provinciales*“ fictitio nomine Wendrock; inter alia innumera opera suo modo eminet „*Essais de morale*“.
- Ninzatti, Joann., Italus, scripsit *Theologiam S. Alphonsi*, 2 vol. in 8°. digestam et in novum ordinem redactam, ed. 2 Venetiis 1872, 4 Taurini 1887.

O.

- †* **Obstraet**, Joan., Belga (1651—1720). Moriturus quidem declaravit suam sub Ecclesiae auctoritatem submissionem, vivus autem Jansenianorum oraculum fuit; in scriptis suis moralibus probabilismi acerrimus impugnator; in indicem librorum prohibitorum relatum habes ejus librum: „*Pastor bonus, seu de officiis et praxi pastorum.*“
- Ochagavius**, Petr., Hispanus (circa 1620), Salmanticae floruit; scripsit *de sacramentis in genere et in specie.*
- Ostiensis** (Henricus de Segusia; † 1271), Ep. Ostiensis et Cardin., scripsit *Summam auream.*
- * **Oviedo**, Fr. de, Hispanus, S. J. (1602—1652), docuit variis in academiis disciplinas philosophicas et theologicas, in moralibus imprimis versatus; scripsit in S. Th. I. II., separatim *de virtutibus theologis.*

P.

- Palasthy**, edidit *theolog. morum cathol.*, 2 vol., Ratisb. 1861.
- * **Pallavicini**, Sforza, Italus, S. J., Cardin. (1607—1667), notissimus ex sua „*Historia Concilii Trid.*“; scripta ejus, quae theologiam moralem spectant, efferri merentur: *disput. in I. II. S. Th., assertionum theologiarum libri 5.*
- Pallavicini**, Fr. M., Italus, S. J. († circa 1790), scripsit *il sacerdote santificato . . . nella retta amministrazione della penitenza*, opus etiam in alias linguas translatum, propter pietatem et instructionem expetitum.
- Palmieri**, Dom., Italus, S. J., operibus philos., dogm., exeg. clarus, incepit edere *Opus theologicum morale*: v. **Ballerini**.
- * **Paludanus**, O. Pr. (Petrus de Palude), Gallus, Patriarcha Hierosolymitanus († 1342), scripsit praeter alia opera *commentarios in libros sententiarum*, qui in 3. et 4. librum typis impressi existunt, Parisiis 1540, 2 vol. in fol.
- * **Panormitanus**, Abbas (Nicolaus de Tudeschis), O. S. B. (1370—1443), scripsit *commentaria in libros decretal., consilia, quaestiones.*
- Pasqualigo**, Zach., Italus, Ord. Theat. († 1664), scripsit praeter opus classicum *de sacrificio novae legis*, complura alia opera moralia, quorum tamen nonnulla in „*indicem*“ relata sunt, donec corrigantur; propendet auctor in benigniores opiniones.
- Passerinus**, Petr. Mar., O. P. (1594—1677). Praeter commentaria in 1. 2. 3. decret. VI. plura opera moralia scripsit: *de hominum statibus et officiis; de statu perfectionis episcop.; de religioso statu etc.*, sed imprimis laudatur „*de electione canonica.*“
- †* **Patuzzi**, Vinc., Italus, O. Pr. (1700—1769), apologeta versatus, sed in re morali rigidus, S. Alphonsi adversarius erat, quem scriptis propter benigniores opiniones impugnavit.
- Pauwels**, canon. Lovan. († 1713), scripsit *theologiam practicam* (5 tom. in 12°), in qua tractatus de casibus reservatis excellit.
- Pellizarius**, Franc., Italus, S. J. (1596—1651). Opera ejus pervulgata sunt: *Tractatio de monialibus et Manuale regularium*. Utrumque opus quidem longe post mortem auctoris in indicem relatum est, donec corrigatur: quapropter videri debet, ut comparetur editio aliqua, quae sit juxta editionem Rom. 1755 correctam.
- Petschacher**, Ben., Germanus, O. S. B. († 1701), Salisburgi theologiam scholasticam docuit; scripsit ex iis, quae mores spectant, *de sacramentis in genere, et de bapt., confirm., Euch.*: imprimis vero *de restitutione.*

- Philipps**, Georg. (1804—1872). Monachii et Vindobonae docuit jus canonicum. Auctor, inter recentiores sane celeber, scripsit germanice „*Handbuch des Kirchenrechts*“, tom. 7 in 8°, et pro compendio „*Lehrbuch des Kirchenrechts*“.
- Pichler**, Vit., Germanus, S. J. (1670—1750); magna laude excipiebantur ejus opera tum polemica seu apologetica, tum canonica. Successit in docendo jure can. celeberrimo Schmalzgrueber, cui non erat secundus.
- Pignatelli**, Jac., Italus, notus ex opere suo „*consultationes canonicae*“; ultima editio (tertia) ab auctore recognita videtur prodixisse Venetiis 1687.
- Pirhing**, Henr., Germanus, S. J. († 1679), academiae Dilinganae decus, varias disciplinas theologicas ibi docuit, theol. moralem, jus canonic., sacras literas; apud posteros nomen sibi conciliavit praecipue ex variis operibus juris canonici.
- Pitonius**, Franc. Mar., Episcop. Imeriae († 1723), collegit *disceptationes ecclesiasticas*, in quibus invenies collecta tum decreta divers. Congreg., tum decisiones Rotae Rom.
- Plattel**, Jac., Belga, S. J. (1608—1681). Exstat ejus opus „*synopsis cursus theologici*“, quod concinnitate commendatur, continet quaestiones tum speculativas, tum practicas.
- Polanco**, J., Hispanus, S. J. († 1617). S. Ignatio diu a secretis fuit; composuit *directorium confessorii* et insignem libellum „*method. juvandi morientes*“.
- †* **Pontas**, Joann., Gallus (1638—1728); conscripsit *dictionary casuum conscientiae.*
- ** **Pontius**, Basil., Hispanus, O. S. A. (1569—1629), celeberrimus in universitate Salmanticae S. theologiae lector. Inter ejus opera ut classicum eminent *de sacramento matrimonii.*
- Portel**, L., Lusitanus, O. S. Fr. (circa med. saec. 17.), scripsit plura, quae ad casuisticam pertinent: *responsa moralia, dubia regularium.*
- Potestas**, Fel., Italus, O. Min. († 1702), casuisticam excoluit; scripsit *examen ecclesiasticum.*
- Prickartz**, Jos., Bohemus, O. Pr. († 1757), scripsit *theologiam moralem* (8 tom. in 8°), in qua non morales tantum, sed etiam canonicas et dogmaticas quaestiones pertractat.
- Probst**, Ferd., plures edidit libros in nostra materia versantes, lingua quidem germanica: *Kathol. Moraltheologie*, Tübingen 1848, 2 vol.; *Verwaltung des hohenpriesterlichen Amtes*, Breslau ed. 2. 1885; *Theorie der Seelsorge*, item ed. 2. 1885 — praeter liturgica opera.
- Pruner**, Jo. Evang., ex recentis aetatis scriptoribus merito inter celebriores numeratur; scripsit germanice *de jure* et „*Lehrbuch der kathol. Moraltheologie*“. Ed. 2., Friburgi 1883.

Q.

- Quarto**, Paul. Maria, Italus, Cler. reg. (circa annum 1650), scripsit *commentar. in rubricas Missalis; discussionem casuum Episc. reservatorum*; prius illud opus inter classica recensetur.
- Quintanadueñas**, Ant., Hispanus, S. J. (1615—1651), scripsit *singularia theologiae moralis.*

R.

- Raphael a S. Joseph**, O. Carm., prof. coll. Gandav., scripsit *Institutiones fundamentales theologiae moralis* (Alosti 1884), in quibus profunde tractat de actibus humanis et conscientia, dein: *de legibus universim*.
- Rassler**, Christoph., Germanus, S. J. (n. 1654, † circa 1730). Praecipuum ejus opus de theol. morali est „*Norma recti*“, in quo defendit aequi-probabilismum eodem sensu et vix non iisdem verbis, quibus eum proposuit S. Alphonsus, ut sc. liceat sequi sententiam libertati faventem etiam minus tutam, non tamen quando *notabiliter minorem* probabilitatem habere videatur.
- S. Raymundus a Pennafort** (1175—1275), quem insignem sacramenti poenitentiae ministrum Ecclesia appellat, jussu Gregorii IX. libros decretalium rededit.
- Rebellus**, Ferd., Lusitanus, S. J. (1547—1608), perperam pro probabilismi adversario habetur; scripsit *de justitia et jure*.
- Reders**, Norb., Germanus, O. S. Fr. (1748—1792), scripsit *doctrinam catholicam de decem praeceptis decalogi et septem N. T. sacramentis*.
- Reding**, Aug., Helvetus, O. S. B. (1625—1692), summa scientiae opinione floruit; scripsit *theologiam scholasticam universam* (tom. 13 in fol.), praeter alia diversi generis opuscula.
- ** **Reginaldus**, V., Gallus, S. J. (1543—1623). Palmare ejus opus, a S. Francisco Salesio magnopere commendatum, est „*Praxis fori Poenitentialis*“; accedunt alia opuscula: *compendiaria praxis difficiliorum casuum*; *de prudentia confessarii et ceteris requisitis*; *tractatus de officio poenitentis*.
- ** **Reiffenstuel**, Anacl., Germanus, O. S. Fr. (1641—1703), scripsit *theologiam moralem*; forte celebrior etiam evasit ex *juris canonici* elucidatione. Ceterum ejus theologia moralis tanti habebatur, ut paucis annis quindecies et universim plus quam tricies ederetur.
- ** **Reuter**, Joan., Germanus, S. J. (1690—1762). Treviris magna cum laude docuit; ejus „*theologia moralis*“ (4 vol. in 8°) pluribus in locis recusa soliditate doctrinae et perspicuitate excellit; magis etiam in suo genere excellit practica instructio in excipiendis confessionibus, cui est titulus *Neoconfessarius*, nostra aetate tum Parisiis, tum Ratisbonae iterum editus.
- ** **Rodriguez**, Emmanuel, Lusitanus, O. S. Fr. († 1613), celeberrimus propter scientiam juris canonici et theologiae moralis, apud posteros notissimus mansit ex opere „*quaestiones regulares et canonicae*“.
- Rohling**, Aug., Germanus, Professor Pragensis, scripsit, quum in America theologiam moralem doceret, *medullam theologiae moralis*, S. Ludovici 1875.
- ** **Roncaglia**, Constant., Italus, O. Matris Dei (1677—1737), scripsit praeter alia *universam theologiam moralem* (2 tom. in fol.), quae brevi intervallo pluries recusa est, atque etiamnunc multum aestimatur.
- Rosmer**, Paul., Belga, S. J. (1605—1664). Notari meretur ejus libellus *de jure et justitia*, et tractatus *de sacramento et virtute poenitentiae*.

S.

- ** **Sa**, Emman., Lusitanus, S. J. (1530—1596), a S. Pio V. in magna aestimatione habitus. Ejus opusculum „*Aphorismi confessariorum*“ propter quasdam opiniones singulares a magistro S. Palatii correctum est, atque

- postea (anno 1603); prohibitae sunt editiones, quae non secundum Romanam correctionem essent excusae. Ceteroqui libellus ita correctus innumeras fere habuit editiones. Scriptor celebrior etiam est propter libros exegeticos in S. Scripturam.
- Sabetti**, Al., S. J., Compendium theologiae moralis a Gury et Ballerini compositum in novam et brevioram formam, praecipue pro America septentr., rededit, ita tamen, ut non alienam tantum, sed suam etiam sententiam ubique dicat. Neo-Ebor. 1884, ed. 5. 1890.
- ** **Sabinus**, Fr., Italus, O. Min. (1665—1742), scripsit opus, cui titulus „*lux moralis*“.
- † **Saettler**, Gasp., doctor Argentin. († 1779), probabiliorista moderatus, scripsit *theologiam moralem universam*, 5 vol. in 8°.
- ** **Salas**, Joann., Hispanus, S. J. (1553—1612), scripsit in I. II. S. Thomae *disputationes*, in quibus praeter alia tractat dona Spiritus Sancti, virtutes, habitus; dein in II. II. *de contractibus*.
- ** **Salmanticenses**, quo nomine noti sunt editores „*cursus theol. moralis*“, O. Carm.: opus illud, 6 tom. in folio, S. Alphonsus propter magnam eruditionem, quam prae se fert, multum aestimabat; dolendum tamen est, quod non semper accurate et fideliter sententiam eorum auctorum, qui laudantur, discere possis.
- ** **Salon**, Mich., Hispanus, O. S. A. (1538—1620), reliquit opus *de justitia* in II. II. S. Thomae.
- ** **Sanchez**, Thom., Hispanus, S. J. (1550—1610), quem S. Alphonsus virum sanctum appellat, celeberrimus imprimis ex opere suo „*disputationes de S. matris. sacramento*“, dein ex opere „*in decalogum*“ (lib. 7), et „*consilia moralia*“.
- Sanctius** (Sanchez), Joan., Hispanus († circa 1620), versatissimus in theologia morali, sed in opinionibus suis nimis benignus. Praecipuum opus sunt *selectae et practicae disputationes de administrat. sacrament.*
- Sargar**, Eliseus, Germanus, O. S. Fr. (circa 1730), collegit *casus conscientiae* per modum conferentiarum.
- Sasserath**, Rein., Germanus, O. Min. Conv. († circa 1780), scripsit *cursum theologiae moralis*.
- ** **Sayrus**, Gr., Anglus, O. S. Ben. († 1602). Quamquam annos natus nondum 32 morte ereptus est, complura et egregia scripta reliquit ad mores spectantia, inter quae praecipuum opus est *clavis regia casuum conscientiae*.
- Scaramelli**, J. B., Italus, S. J. (1688—1752), notus et commendandus tum propter *directorium mysticum*, quo ex probatissimis scriptoribus enucleate tractat de donis spiritualibus extraordinariis, tum propter *directorium asceticum*, quo ordinariam viam christianae perfectionis pertractat.
- ** **Scavini**, Petr., Italus, omnino secutus S. Alphonsum propria methodo quaestiones distribuens conscripsit *theologiam moralem*, brevi post ejus mortem 13° editam.
- Scheicher**, J., germanice scripsit theol. moral. generalem, 1885. — Cf. etiam **Binder**.
- ** **Schildere**, Ludov., Belga, S. J. (1606—1667). Reliquit *synopsin de sacramentis Ecclesiae*; *de principiis conscientiae formandae tractatus sex*.
- Schmalzgrueber**, Franc., Germanus, S. J. (1663—1735), floruit in academiis Oenipont., Diling., Ingolstad.; ejus libri canonici magno pretio habentur.